

ČÍSLOVKY

II. ŘADOVÉ ČÍSLOVKY

1. първи, първа, първо, първи
2. втори, втора, второ, втори
3. трети, трета, трето, трети
4. четвърти, четвърта, четвърто, четвърти
5. пети, пета, пето, пети
6. шести, шеста, шесто, шести
7. седми, седма, седмо, седми
8. осми, осма, осмо, осми
9. девети, девета, девето, девети
10. десети, десета, десето, десети

Stejně tvoříme i ostatní řadové číslovky, tj. přidáním –u, -a, -o, -и k základním číslovkám:

11. единайсети (единадесети)
12. дванайсети (дванадесети)
20. двајсети (двадесети)
30. трийсети (тридесети)

.

Odchylně se tvoří:

100.	стотен
1 000.	хиляден
1 000 000.	милионен
1 000 000 000.	милиарден

U složených řadových číslovek má tvar přídavného jména jen poslední z nich:

21. двајсет и първи (двадесет и първи)
86. осемдесет и шести
- 1878 г. хиляда осемстотин седемдесет и осма година
- 2010 г. две хиляди и десета година

Pozor! Složené řadové číslovky se zpravidla užívají se členem, který má stejné tvaru jako u přídavných jmen: първият / първия, вторият / втория, двајсет и първият / двајсет и първия, осемдесет и шестият / осемдесет и шестия, четирийсет и третата atd.

Pozor! Za bulharskými řadovými číslovkami nepíšeme tečku.

II. ZLOMKY

$\frac{1}{2}$	една втора
$\frac{1}{3}$	една трета
$\frac{1}{4}$	една четвърт
$\frac{1}{5}$	една пета
$\frac{1}{10}$	една десета
$\frac{1}{100}$	една стотна
$\frac{1}{1000}$	една хилядна
$\frac{3}{2}$	три втори
$\frac{2}{3}$	две трети
$\frac{3}{4}$	три четвърти
$\frac{4}{5}$	четири пети
$\frac{8}{100}$	осем стотни

Poznámka:** Pro polovinu a čtvrtinu má bulharština také výrazy: **половина, четвъртина**. Ve spojení s podstatným jménem se obvykle ale říká **половин килограм, чевърт литър, три четвърти колограм, половин метър atd.

*100 гр. – сто грама
1 кг – един килограм
2 кг – два килограма
1 л. – един литър
2 л. – два литра*

III. DATUM

Píše: 23.02.2010 г. / 23 февруари 2010 г.

Čte: двајсет и трети февруари две хиляди и десета година

Píše: 3.03.1878 г. / 3 март 1878 г.

Čte: трети март хиляда осемстотин седемдесет и осма година

Píše: 19.10.1985 г. / 19 октомври 1985 г.

Čte: деветнайсти октомври хиляда деветстотин осемдесет и пета година

IV. ČÍSLOVKY NÁSOBNÉ

един път = веднъж č. *jedenkrát* = *jednou*
два пъти = (дваж)
три пъти = (триж)

Poznámka: Tvary **дваж** a **триж** jsou v současné bulharštině už méně užívány, jsou archaické.

няколко пъти - *několikrát*
много пъти - *mnohokrát*
колко пъти - *kolikrát*

за първи път - *poprvé*
за втори път - *podruhé*
за трети път - *potřetí*

първо – *za prvé*
второ – *za druhé*
трето – *za třetí*

V. ČÍSELNÁ PODSTATNÁ JMÉNA

единица - <i>jednička</i>	шестица – <i>šestka</i>	стотица – <i>stovka</i>
двойка – <i>dvojka</i>	седмица – <i>sedmička</i>	хилядарка - <i>tisícovka</i>
тройка – <i>trojka</i>	осмица - <i>osmička</i>	
четворка – <i>čtyřka</i>	девятка - <i>devítka</i>	
петица – <i>pětka</i>	десятка = десетица - <i>desítka</i>	

VI. ČÍSELNÁ PŘÍDAVNÁ JMÉNA

двоен, двойна, двойно, двойни – *dvojitý, -á, -é*
троен, тройна, тройно, тройни – *trojitý, -á, -é*

двукратен, двукратна, двукратно, двукратни – *dvojnásobný, -á, -é*
трикратен, трикратна, тринкратно, трикратни - *trojnásobný, -á, -é*

Příklady:

двойно кафе
трикратен шампион по бокс